

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot vaststelling van het slot der
rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor
Curaçao over het jaar 1905. (53)

Tegen dit wetsontwerp bestond geen bezwaar.

Vastgesteld 27 Maart 1909.

VAN DER FELTZ.
REEKERS.
PELINCK.
DOJES.
VAN VOORST TOT VOORST.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot vaststelling van het slot
der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten
voor Suriname over het dienstjaar 1904. (58)

Tegen dit wetsontwerp bestond geen bezwaar.

Vastgesteld 27 Maart 1909.

VAN DER FELTZ.
REFKERS.
PELINCK.
DOJES.
VAN VOORST TOT VOORST.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot verhooging van hoofdstuk IX
der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1909. (Verbetering
van de rivier de Waal.) (67)

Het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp heeft aanleiding
gegeven tot de volgende opmerkingen en beschouwingen.

Met groote ingenomenheid had men het plan tot verbetering
van de Waal begroet, omdat men eene betere bevaarbaarheid
dier rivier voor de scheepvaart van het hoogste belang achtte.
Door de voorgestelde verbetering van het vaarwater zal een
toestand ontstaan, die geheel aan de eischen van de scheepvaart
beantwoordt en daardoor zal bijdragen tot vermeerdering van
de welvaart. Het gevaar, dat bij ijsgang op de rivier bestaat,
zal door den vermeerderden afvoer van water, verminderen.

Kon men zich dus algemeen met het plan, waarop dit wets-
ontwerp betrekking heeft vereenigen, sommige leden zouden
toch de voorkeur gegeven hebben aan het uitgebreidere, duurdere
plan waarvan in de stukken sprake is. Zij toch waren niet
overtuigd, dat de regeling, die nu getroffen zal worden vol-

doende zal zijn, en hadden het daarom wenschelijk geacht,
dat de Minister had vastgehouden aan een plan, dat afdoende
in den toestand voorzag. Wel had de Minister op een financieel
bezwaar daartegenover gewezen en had zelfs te kennen gegeven,
dat de geraamde kosten van dat plan misschien nog wel tegen
zouden vallen, maar dan wilden deze leden toch de vraag gesteld
zien, of, waar die raming toch evenzeer als bij het onderhavig
plan gemaakt was door deskundigen de raming van het nu
voorgestelde plan misschien ook niet zal tegenvallen?

Verscheidene leden hadden aanvankelijk tegen het wetsontwerp,
met het oog op het verbeteringsplan, dat daaraan ten grondslag
ligt, eenige ernstige bezwaren gehad, omdat door de voorgenomen
regeling der verbetering te veel belangen werden tegemoet
gekomen en een wijziging in het plan tot verbetering had
toegezegd, waren hunne bedenkingen vervallen.

In verband met de mededeeling van den Minister in de
Tweede Kamer, dat door Zijne Excellentie in theorie geen
recht op schadevergoeding van de steenfabrikanten erkend wordt,
werd door sommige leden opgemerkt, dat huns inziens dit recht
niet kan ontkend worden, waar, door de voorgenomen verbete-
ring, het voortdurend bestaan der scheepsgelegenheid voor de
steenfabrieken in gevaar zal worden gebracht. Zij waren van
oordeel, dat zich hier hetzelfde geval voordoet als bij een publieken
weg, die zoolang de aanwonende eigenaren dien weg noodig
hebben door de Regeering niet voorgoed aan het verkeer kan
worden onttrokken, of ontoegankelijk mag worden gemaakt,
tenzij op andere wijze in hunne belangen wordt voorzien. Even-
min, meenden deze leden, kan het recht op schadevergoeding
ontkend worden van de grindbaggeraars, wier bedrijf te gronde
gericht wordt omdat de Staat hun de bron hunner industrie
ontneemt. Zij herinnerden er aan, dat, waar bij het afsnijden
van bochten en krommingen der rivieren, aan de eigenaren der
gronden die daardoor verlies lijden, schadeloosstelling wordt
gegeven, er alle reden bestaat om ten opzichte van de steen-
fabrikanten naar analogie te werk te gaan. Ten overvloede
wezen deze leden er ook nog op, dat het beginsel van schade-
vergoeding in gevallen als hier betreft ook in de waterstaats-
wetten is neergelegd. Art. II toch van de wet van 10 No-
vember 1900 (*Staatsblad* n°. 176) houdende algemeene regelen
omtrent het waterstaatsbestuur bepaalt, dat zij, die uit de
toepassing der bepalingen van de artt. 9 en 10 dier wet schade
hebben geleden, recht op schadevergoeding hebben. Door
de wijzigingen echter, die door den Minister in het verbeterings-
plan zijn toegezegd, zullen echter vele van de gevreesde nadeelen
worden opgeheven en te meer waarde werd door hen aan die
wijzigingen gehecht, omdat zij voor een deel een uitvloeisel
blijken te zijn van 's Ministers overtuiging, dat Zijne Excel-
lentie het toch wenschelijk vindt met de belangen dier steen-
fabrikanten rekening te houden.

Tegen deze beschouwingen werd echter door meerdere leden
opgekomen. Zij plaatsten zich geheel op het standpunt van den
Minister en waren van oordeel, dat waar en steenfabrikanten
en grindbaggeraars krachtens eene opzeggbare ministerieele ver-
gunning hun bedrijf bij of in de rivier uitoefenen, een recht op
schadevergoeding niet kan bestaan. De vergelijking met een
publieken weg was huns inziens moeilijk houdbaar. Een weg
dient juist in de eerste plaats voor het verkeer van de aan-
wonende eigenaren en kan daarom niet vergeleken worden met
een rivier waarvan het hoofddoel is waterafvoer en bevordering van
de scheepvaart. De belangen der steenfabrikanten en grindbagger-
aars zijn hierbij geheel ondergeschikt en zelfs meenden deze
leden, dat het grind baggeren in de groote rivieren in het
belang van eene goede scheepvaart geheel moest worden ver-
boden. Het is naar hunne meening niet te ontkennen, dat niet-
tegenstaande de beperkende bepalingen, die toch reeds te gering
in aantal zijn, de vaargeul ten gevolge van misbruiken nadeelen
ondervindt van het bedrijf der grindbaggeraars.

Het beroep op het bovenaangehaalde art. II der wet werd
door deze leden niet juist geacht. Art. II toch zegt, dat een
recht op schadevergoeding bestaat voor zoover het niet door
bestaande verplichtingen is uitgesloten, en daar nu de steen-
fabrikanten en grindbaggeraars voor het uitoefenen van hun
bedrijf opzeggbare vergunning van de Regeering ontvangen,